

יאניס ריצוס

יִנְיֹוֹת, שִׁיר שְׁשִׁי

כָּךְ עִם הַשֶּׁמֶשׁ צְמוּדָה לְחֹזֶה בַּיָּם הַמְּסִיד
 אֶת מְדְרוֹן הַיּוֹם שְׁמֹמֹל,
 נִלְקָחִים בְּחֶשְׁבוֹן פְּעָמַיִם וְשֵׁלֶשׁ כְּלִיאַת
 הַצָּמֵא וִיסוּרִיו,
 נִלְקָח בְּחֶשְׁבוֹן לְמוֹן הַהֲתַחֲלָה הַפְּצַע הַיָּשׁוּן,
 וְהֵלֵב נִצְרָב בְּשָׂרָב כְּמוֹ הַבְּצָלִים
 שֶׁל בְּנֵי וְטִיקָה לְפָנָי הַדְּלָתוֹת.

כָּכֵל שִׁידֵיהֶם מִתְקַדְמוֹת, יִדְמוּ יוֹתֵר לְאֶדְמָה,
 כָּכֵל שִׁידֵיהֶם מִתְקַדְמוֹת, יִדְמוּ יוֹתֵר לְשָׁמַיִם.

כֵּד הַשֶּׁמֶן הַתְּרוֹקֵן. קִצַּת מְשָׁקַע בְּתַחֲתִיתוֹ.
 וּפְגָר הָעֶכְבָּר.
 הַתְּרוֹקֵן אֲמִץ לְבָה שֶׁל הָאֵם בִּיחַד עִם קִנְקֵן
 הַחֶרֶס, בִּיחַד עִם הַגֵּב.
 קֵהוֹת הַחֲנִיכִים שֶׁל הַשֶּׁמֶמָה מֵרַב אֲבָק שְׂרָפָה.

אִיפֹה עִכְשׁוֹ הַשֶּׁמֶן לְמִנּוֹרֵת בְּרַבְרָה הַקְּדוּשָׁה,
 אִיפֹה עֵתָה נִעְנַע כְּקִטְרֵת לְאִיקוֹנִיז הַזֹּהֵב
 שֶׁל דְּמְדוּמֵי הָעֶרֶב,
 אִיפֹה חֶפֶן לְחֵם לְעֶרֶב הַקִּבְצוֹן, שִׁינְגוֹן לָךְ
 אֶת שִׁיר הַכּוֹכְבִים שֶׁלוֹ עַל הַקְּתָרוֹס.

בְּמִבְצָר הָעֵלְיוֹן בָּאֵי הַתְּנַחֲלוֹ
 הַצְּבָרִים וְהַנְּרָקִיסִים.

הַאֲדָמָה חֲפוּרָה מִיְרֵי תוֹתָחִים וּמְרַב קְבָרִים.
הַמְּפַקְדָה הַהֲרוּסָה עוֹמֶדֶת בְּפֶה פָּעוּר וּטְלֵאי לָהּ
הַשָּׁמַיִם. אֵין עוֹד בְּכֻלָּל מְקוֹם
לְמֵתִים נוֹסְפִים. לְעֶצְבוֹת אֵין מְקוֹם לְעֵמֵד
וְלִקְלָע בּוֹ אֶת צְמוֹתֶיהָ.

בְּתֵים שְׂרוּפִים הַבוֹהִים בְּעֵינַיִם כְּלוֹת בַּיָּם
הַקְּפוּא כְּשִׁישׁ
וְהַכְּדוּרִים תְּקוּעִים בְּקִירוֹת
כְּסַכֵּינַיִם בְּצִלְעוֹת הַקְּדוּשׁ שְׁנֹכְבֵל אֶל הַבְּרוּשׁ.

כָּל הַיּוֹם הַהֲרוּגִים מִשְׁתַּזְּפִים אֶפְרָקֶדֶן בְּשִׁמְשׁ,
וְרַק כְּשִׁיּוֹרֵד הָעֶרֶב זוֹחֲלִים הַחֲיִלִּים
עַל הָאֲבָנִים הָעֵשְׂנוֹת,
תָּרִים בְּנַחֲרִירֵיהֶם אַחֲרֵי הַרוּחַ מַחוּץ לְמוֹת,
תָּרִים אַחֲרֵי נְעֻלֵי הַיָּרֵחַ
בְּעוֹדָם לוֹעֲסִים חֲתִיכַת רְפִידָה,
מְטִיחִים אֶת אֲגָרוֹפִם בְּסֻלַּע
שָׁמָּא יוֹתֵר קֶשֶׁר הַמַּיִם,
אֲבָל מְעַבְרוּ הַשָּׁנִי הַכְּתֵל חֲלוּל
וְהֵם שׁוֹב שׁוֹמְעִים אֶת הַמְּכָה עִם שִׁפְעַ
סְבוּבֵי הַפְּגוּז בְּנַפִּילָה לַיָּם
וְשׁוֹמְעִים פְּעַם נוֹסֶפֶת אֶת זַעֲקַת הַפְּצוּעִים
שֶׁלִּפְנֵי הַשַּׁעַר.

אֵיפֹה אַתָּה מַתְּיָסֵר? אַחֲרֵי קוֹרָא לָךְ.
הַלֵּילָה כְּלוּא כָּלוּ בֵּין צִלְלֵי אַנְיוֹת זְרוֹת.
הַדְּרָכִים חֲסוּמוֹת בְּכַתְּלִים.
רַק אֶל עַל יֵשׁ דְּרָךְ עֲדִין.
וְהֵם מַחוּיִם תְּנוּעָה מְגַנָּה לְאַנְיוֹת וְנוֹשְׁכִים
אֶת לְשׁוֹנָם
כְּדֵי לְשִׁמְעַ אֶת כְּאֲבָם שְׁלֵא נִהַפְּךְ לְעֶצֶם.

מַעַל לְטִילַת הַמַּעֲנָנִים הַמְּפַקְדִים הַהַרוּגִים
שׁוֹמְרִים זְקוּפִים עַל הַמְּבַצֵּר:
בְּשָׂרָם מִתְמוּסָס מִתַּחַת לְבַגְדֵיהֶם.
אוֹי, אַחֵי, הָאֵם אֵינְךָ יָגֵעַ?

הַקְּלִיעַ הַיָּנֵץ בְּתוֹךְ לְבִי,
חֲמֹשֶׁה יְקִינְתוּנִים בְּצַבְצוֹ בְּבֵית הַשָּׁחִי
שֶׁל הַסְּלַע הַצְּחִיחַ,
נְשִׁימָה אַחַר נְשִׁימָה מְסַפֵּר הַנִּיחּוּחַ
אֶת הָאֲגָדָה – הָאֵם אֵינְךָ זוֹכֵר? –
שֶׁן אַחַר שֶׁן מְסַפֵּר לְךָ הַפְּצַע אֶת הַחַיִּים,
הַבְּבוּנָג, נְטוּעַ בְּלִכְלוּךְ שְׁמִתַּחַת לְצַפְרֵן
שֶׁל בְּהֵן כַּף רִגְלֶךָ,
מְסַפֵּר לְךָ אֶת הַיְפִי שֶׁל הָעוֹלָם.

אַתָּה תוֹפֵס אֶת הַיָּד. זוֹ יָדְךָ. לְחַה מִן הַמְּלִיחּוֹת.
שֶׁלְךָ הוּא הַיָּם. כְּשֶׁאַתָּה תוֹלֵשׁ שַׁעֲרָה
מֵרֵאשׁ הַדְּמָמָה,
נִתְּזוּ מְרִיר חֵלֶב הַתְּאֵנָה. בְּכֹל מְקוֹם שֶׁהֵנְךָ
הַשָּׁמַיִם רוֹאִים אוֹתְךָ.

כּוֹכֵב הָעָרֵב מְמוֹלֵל אֶת נִפְשֶׁךָ כְּמוֹ סִיגְרִיָּה,
כִּךָ אַתָּה מַעֲשֵׂן אֶת נִפְשֶׁךָ אֶפְרָקְדוֹן,
מְרַטֵּיב אֶת יָדְךָ הַשְּׁמַאֲלִית
בְּשָׁמַיִם זְרוּעֵי כּוֹכָבִים
וְלִימִינְךָ דְּבוּק הַרוּבָה כְּמוֹ הֵיָה אַרוֹסְתְּךָ,
זָכַר שֶׁהַשָּׁמַיִם מַעוֹלָם לֹא שָׁכְחוּ אוֹתְךָ
כְּשֶׁתְּשַׁלֵּף מְכִיסֶךָ הַפְּנִימִי אֶת מְכַתְּבֶם הַיֵּשֶׁן
וּבְעוֹדְךָ פּוֹרֵשׁ אֶת הַיָּרֵחַ בְּאֶצְבָּעוֹת שְׂרוּפוֹת
תִּקְרָא בּוֹ גְּבוּרוֹת שֶׁל נְעוּרִים וְתַהֲלָה.

אַחַר כִּךָ תַּעֲלֶה בְּאֵי שֶׁלְךָ
אֶל עֲמֻדַת הַמְּשֻׁמָּר הַגְּבוּוּהָ בְּיֹתֵר

תִּשְׁלִיךְ שָׁם כּוֹכַב כַּחֲזִיז וְתִירָה בְּאֹוִיר
 מֵעַל לְכַתָּלִים וְלַתְּרָנִים
 מֵעַל לְהָרִים הַמֵּתִכּוֹפְפִים כְּמוֹ חֵילִים פְּצוּעִים
 דֵּי שֶׁתִּרְגֵּיל כֶּךָ אֶת נִשְׁמוֹת הַחֲלָלִים
 וְהֵן יַחֲוֲרוּ אֶת שְׁמִיכוֹת הַצֵּל –

תִּירָה פַּעַם אַחַת יֵשֶׁר בְּחִיק הַשָּׁמַיִם כְּדֵי לְמַצֵּא
 אֶת הַסִּימֵן הַכָּחֵל
 כְּמוֹצֵא מֵעַל לְחֲלָצָה
 אֶת פְּטֻמַּת הָאִשָּׁה שֶׁמָּחַר תִּינִיק אֶת יְלִדְךָ,
 כְּמוֹצֵא מִקֶּץ שָׁנִים אֶת יְדֵית הַדִּלְת הַחִיצוֹנִית
 שֶׁל בֵּית אָבִיךָ.

בְּנֵי וְטִיקָה הוּא כִּינוֹי נְפוּץ לְבְנֵי מִשְׁפַּחַת וְטִיקוּטִיס. מוֹצֵאם שֶׁל בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה בַּכֹּפֶר וְטִיקָה, כִּיּוֹם
 נֶאֱפֹלֵי שְׁבַמְחוּז לְקוֹנִיָּה. רַבִּים מֵהֶם עֲזָבוּ אֶת כִּפְרָם בְּמֵאָה הַשְּׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה וְהַתְּנַחֲלוּ בְּאִיִּם אֲרֻגוֹ-
 סֵאֲרוֹנִיִּים. בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה, שֶׁהִתְיַשְׁבּוּ בְּאֵי פּוֹרוֹס בְּמַחְצִית הַשְּׁנִיָּה שֶׁל הַמֵּאָה הַשְּׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה,
 מִילָאוּ תַּפְקִיד חָשׁוּב בְּמַהֲפַכַת 1821 שֶׁהוּבִילָה לְעֲצֻמָּאוֹת יוּון מִשְׁלֹטוֹן הָאִימְפֵּרִיָּה הָעוֹת'מֵאֲנִית.

בְּרַבְרָה הַקְּדוּשָׁה נִחְשַׁבַת בְּמִסּוֹרַת הַיּוּוֹנִית הַמּוֹדֵרְנִית לְפִטְרוֹנִית הַתּוֹתַחֲנִים וּלְמַגִּינַתִּם.

מִיּוּוֹנִית רַמִּי סַעֲרִי